

kar življenja, kakršno se zaznava, brez ozira na daljne možnosti simbolične interpretacije. Tu se pokaže njegova izredna pesniška sila, prav tako živa v močelni prozi, kakor v redkih verzih, ki jih je vpletel v svoje pripovedke.

I. C.

Ante Petravič: **Treće studije i portreti.** Split 1917. Založila Knjižara Vinka Jurića. Str. 175. Cena K 4.—. — Ta tretja zbirka Petravičevih literarno-estetskih studij se peča zlasti s hrvaško-srbskimi književniki, v enem članku razpravlja po Thovezu o novejši italijanski liriki, a omenja tudi Slovence; v tej knjigi je portretiral Silvina Sardenka. Kar je napisal o njem, ni studija, ampak seznamek motivov Sardenkovih pesmi, kolikor jih je »V mladem jutru« in v »Romi«, ter nekaj zgledov njegove verzifikacije, katero primerja glede blagoglasja s Paulom Verlaineom. Analiza Sardenkove duševnosti se po Petraviču glasi tako: »Silvin Sardenko je čisto religiozen pesnik; vendar ni pesnik religiozne filozofije, ampak lirik nežnega religioznega čustvovanja. V njegovi liriki zadeneš malokdaj ob večje in globlje refleksije. Če premišlja, so to premišljevanja njegovega srca. Pri njem govori vedno srce, srce nežno, otroško, iskreno. Pamet molči, ne modruje. Njegova živa vera se ne spotakne nikjer ob nobeno težavo in se vsled tega dosledno ogiblje razmatranja (?). Problemi, življenjska vprašanja, notranji duševni boji se mu nikdar ne vrivajo. Če ga kakšna misel prevzema, je to samo minljivost vsega na svetu: pa ta misel še utrjuje njegovo vero. Zanj obstoji torej samo versko čustvo, ki se mu je polastilo srca še v otroških letih in ki ga izraža in odeva vedno umetniški... Meditiranje ga takoj utruja, zato prosi milostno nebo, da mu ali dá peruti kakor ptici, ali da mu skrajša življenje, ki mu mori dušo. Tako prežene s čustvom »kvišku srca!« vsak duševni nemir, ki mu je za hip skalil jasnost. Po formi svoje lirike je Sardenko na enem prvih mest med »novostrujarji«, ki so vlili slovenski liriki novega življenja in jo obogatili z novimi muzikalnimi formami... Sardenko je po izrazu in stilu neoromantik, po vsebini pa je tudi realist (»V mladem jutru«), ker je upodobil versko življenje vasi, kakršno je v resnici po naših vaseh: religija obsega dobršen del vaškega življenja. Kadar pisatelji rišejo druge strani vaškega življenja, jih imenujejo realiste; ali ni Sardenko v izražanju verskih čustev pokazal resnično duševno življenje vaških ljudi?«

I. C.

Glasba.

Koncert Glasbene Matice.

Svoj prvi, lastni koncert v letošnji sezoni je naša Glasbena Matica priredila v nedeljo 18. novembra ter ga v sredo 21. novembra ponovila. Koncerti v velikem obsegu sedaj niso mogoči; ker čim dalje traja vojska, tem težje je dobiti celoten orkester. Zato je Glasbena Matica sklenila prirediti letos koncerte v obliki, kot smo doživeli ravnokar izvajanega, da so poleg pevskega zbora: ženskega, moškega in mešanega nastopili tudi solisti.

Gdč. Delica Bučar, koncertna pianistinja iz Budimpešte, rodom Ljubljanka, je imela topot prvič

priliko nastopiti kot izvežbana umetnica na domačih tleh. Igrala je Weber-Tausigov »Poziv na ples«, Lisztovo Harpino etudo in dve Chopinovi skladbi: a) Nocturno v Cis-molu in Etudo-Vihar. Njen nastop je zelo dostojen in simpatičen, njena igra tehnično neoporečna: gladka, kar moč izčiščena, elegantna; po drugi strani pa se nam je ton zdel vendarle nekam tenak in šibak in smo si semtertja želeli več temperamenta, več ognja. To zlasti pri Chopinovem nokturnu. Najbolj nam je ugajala v Weber-Tausigovi skladbi »Poziv na ples«. Hvala leži smo ji, da je v svoj spored uvrstila tudi to odlično, slavnoznano, pa — saj pri nas — redko izvajano skladbo.

Gdč. Cirila Medved, koncertna in operna pevka iz Gorice, je istotako še mlada moč. Njeno sodelovanje v matičnem koncertu je bil njen drugi javni nastop v Ljubljani. Gdč. Medvedova je brezdvomno nadarjena in vobče dobro šolana pevka. Njen glas ima prijazen timber, je svež in prožen; škoda, da ni nekoliko izdatnejši in zlasti v višini bolj izglajen. Pri koncertu je le deloma uspela. V Massenetovi resni ariji iz opere Werther ni prišla kdovekdaj do veljave, bolj vsekakor v veselokomičnih spevih: v Thomasovi Styrienne iz opere Mignon in v Bizetovi Segnadilli iz opere Carmen. Še najrajši smo jo poslušali v pesmih naših domačih skladateljev: v Pavčičevi »Pesmi«, v Emil Adamičevi »Na lipici zeleni« in v dr. Benjamin Ipavčevi »Ciganka Marija«. Zadnjo je morala ponoviti. Najmanj nam je bil všeč njen nastop; kajti tisto samozavestno in hkrati smešno pokimavanje z glavo in predomače pozdravljanje z znanci in oboževalci se v koncertni dvorani ne spodobi.

Ženski zbor Glasbene Matice je imel pri tem koncertu izredno težko nalogo. Izvajal je pet Anton Lajovčevih dvo- in triglasnih pesmi s spremljevanjem klavirja. Veselili smo se teh krasnih pesmi našega mojstra Lajovica, a koncert nam žal ni nudil tega, kar smo pričakovali. Ni pa tega kriv skladatelj, tudi zbor ne tolikanj, ampak to, ker je bil klavir za sto grl broječ zbor prešibek nositelj in je pri večini pesmi razen pri »Pesmi Primorke« v zboru skoro utonil, vsled česar klavirski part, ki je ravno pri Lajovicu vseskozi samostojen, tako izrazit in slikovit, ni prišel povsod do veljave, zbor pa je ob prešibki opori večkrat padel, detoniral. Pristavljam pa takoj, da je gdč. Dana Koblerjeva spremljala na klavirju izborno — kakor vselej. Več, kot je storila, ni mogla. Tukaj smo se zopet nekaj važnega naučili, to namreč, da je treba za uspešno izvajanje kočljivih skladb napraviti tudi glede tehnične plati soliden proračun. S spremljevanjem orkestra — govorim seveda le kot teoretik — oziroma izvajane z manjšim, izbranim zborom bi bile Lajovčeve pesmi, ki so bile sicer temeljito naštudirane, veliko bolje in lepše uspele.

Največ užitka so prinesli moški in mešani zbori. Emil Adamičev »Vasovalec«, krepak, fantovskoporeden, zložen v narodnem tonu, in dr. Anton Schwabov »Večer na morju« z izvrstno zadetim romantičnim miljejem sta bila krasna. »Vasovalca« so pri obeh koncertih ponovili. Zaslužil je. Vendar bi jaz — za svojo osebo — rajši dvakrat zapored poslušal »Večer na morju«.